

Rapportcijfer: onvoldoende

Online burgerschapsonderwijs, werkt dat? – Hessel Nieuwelink

Burgerschapsdocenten geven zichzelf een 5 tot 5,5 als het gaat om online burgerschapsonderwijs. Dat is één van de uitkomsten van het onderzoek van Nieuwelink, Daas en Teegelbeckers. Hessel Nieuwelink (Lector Burgerschapsonderwijs en lerarenopleider aan de Hogeschool van Amsterdam) vroeg eind mei tot en met juli 2020 aan burgerschapsdocenten naar hun ervaringen met digitaal afstandsonderwijs. Over effectief burgerschapsonderwijs op afstand is nog maar zeer weinig bekend. Met Nieuwelinks pionierswerk kwamen enkele interessante inzichten naar voren.

Zo zijn veelgebruikte burgerschapswerkvormen van voor de coronacrisis – gedachtewisseling en discussie – voor online onderwijs minder geschikt. Nieuwelink onderscheidt bij deze essentiële werkvormen twee fundamentele belemmeringen. Allereerst de ICT-technische obstakels zoals de online competenties van zowel leerling als docent. Ten tweede de pedagogische-didactische mogelijkheden van de burgerschapsdocent. Het is lastig om met leerlingen digitaal te discussiëren en opvattingen uit te wisselen. De docent kan online geen open en veilig klasklimaat garanderen en bewaken. Zo heerst de angst bij leerlingen dat de digitale lessen door klasgenoten opgenomen en verspreid kunnen worden of dat een familielid in de huiskamer meeluistert.

Van de 139 ondervraagde burgerschapsdocenten gaven velen aan dat burgerschapsonderwijs maar zeer beperkt online vormgegeven kan worden. Zij vinden dat online burgerschapsonderwijs een andere onderwijsvisie vereist. Deze visie verlangt een didactisch concept waarbij andere onderwijsinhoudelijke keuzes moeten worden gemaakt zoals meer zelfstandig werken, minder instructie en minder klassikale discussie.